

โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market”

ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

รายงานนี้นำเสนอข้อค้นพบของการวิเคราะห์ Social Return on Investment (SROI) ที่ดำเนินการสำหรับ โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” การวิเคราะห์ประเมินมูลค่าทางสังคมที่สร้างขึ้นโดยโครงการเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่ลงทุนและให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มผลกระทบให้มากที่สุด ข้อค้นพบสำคัญรวมถึงอัตราส่วน SROI 10.14 ซึ่งบ่งชี้ว่าสำหรับทุกๆ 1 บาท ที่ลงทุนในโครงการ มีการสร้างมูลค่าทางสังคม 10.14 บาท

1. บทนำ (Introduction)

วัตถุประสงค์ของรายงานนี้คือเพื่อสื่อสารผลการวิเคราะห์ SROI โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” การวิเคราะห์ตรวจสอบผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจของโครงการและให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคุ้มค่าและคุ้มค่าเงินของโครงการ

2. บริบทและพื้นฐาน (Context and Background)

โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” เป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมให้มีการบริโภคสินค้าปลอดภัยนั้น จะมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ผู้บริโภคได้รู้จักและหาซื้อได้อย่างสะดวก มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จึงได้จัดกิจกรรมสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” เพื่อเป็นการรณรงค์การบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรในเรื่องของการตลาดสินค้าเกษตร อันจะเป็นการส่งเสริมสุขภาพ และสร้างรายได้กลับเข้าไปสู่ชุมชนให้ยั่งยืนต่อไปมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อรณรงค์และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยให้กับผู้บริโภครวมทั้งสนับสนุนระบบการตลาดให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ ได้มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตเกษตรของชุมชน โครงการดำเนินการใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด และมุ่งเป้าไปที่ ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ที่ลงทะเบียนรายวิชามุ่งเน้นกับการดำเนินชีวิตรหัสวิชา 9001202

3. การประเมิน SROI (Social Return On Investment: SROI)

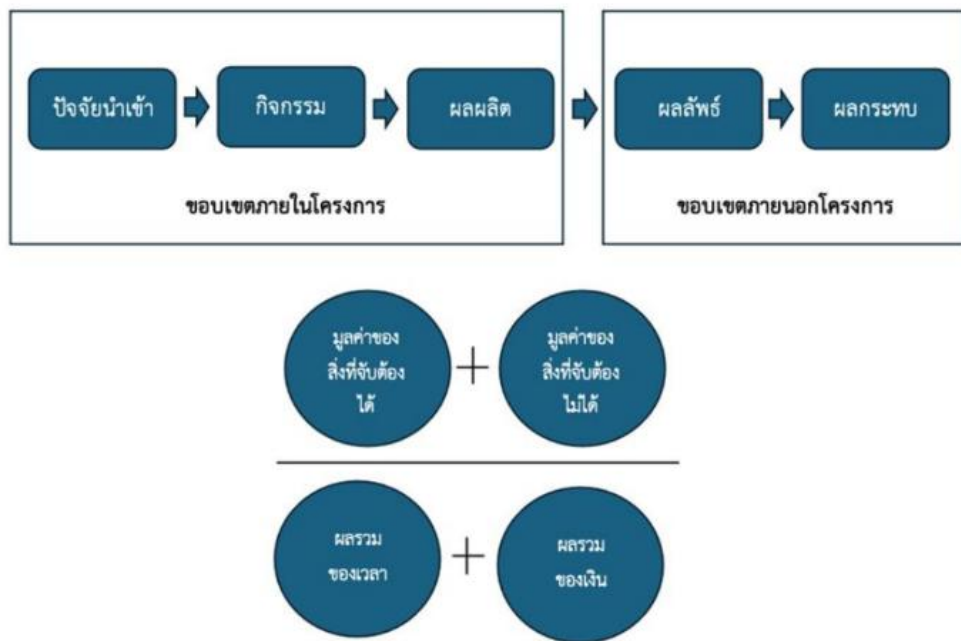
จุดเริ่มต้นในการพัฒนาการประเมินผลกระทบทางสังคมเกิดขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 โดยREDF (Roberts Enterprise Development Fund) ซึ่งเป็นหน่วยงานกองทุนชั้นนำในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีความต้องการคำนวณความคุ้มค่าและผลตอบแทนจากเงินบริจาคที่ให้แก่องค์กรโครงการ หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม ประกอบกับความก้าวหน้าของการนำเอามาตรฐาน กรอบแนวคิดในการประเมิน SROI เริ่มทวีความเข้มข้นมากขึ้น เมื่อประเทศ

อังกฤษออกกฎหมาย Social Value Act ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556 เพื่อส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐในการขยายผลลัพธ์ ทางสังคมผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (Pre-Procurement) โดยกำหนดให้เป็นเกณฑ์ปฏิบัติในการสรรหาองค์กร ผู้ให้บริการที่สามารถให้บริการได้ตามข้อกำหนดของผู้ว่าจ้าง (Term of Reference : TOR) และยังพิจารณาองค์กร ผู้ให้บริการที่สะท้อนการสร้างผลลัพธ์ทางสังคมเป็นอันดับแรก โดยอาศัย SROI เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment: SROI) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากการวิเคราะห์ต้นทุนและประโยชน์ของโครงการ (Cost-Benefit Analysis: CBA) ซึ่งเป็นวิธีวิเคราะห์เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ และใช้ในการวิเคราะห์ตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ และการวิเคราะห์กำไร-ขาดทุน (Profit-Loss Analysis: PLA) ซึ่งนำมาวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนและประโยชน์ครอบคลุมที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตามแม้ว่าการประเมินผลกระทบของโครงการด้วยกรอบแนวคิดของ SROI จะถูกใช้ในการประเมิน ในโครงการที่มีลักษณะที่ต่างกัน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกโครงการสามารถใช้กรอบแนวคิดการประเมิน ดังกล่าวได้ทุกกรณี โดยทั่วไปโครงการใดที่จะมีลักษณะที่เหมาะสมกับการประเมินด้วย SROI ส่วนใหญ่จะต้องมี ลักษณะที่สำคัญ 2 ประการคือ 1. โครงการมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลเชิงสังคมอย่างชัดเจน เช่น ต้องการให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ผลที่ได้จะเป็นทุนทางสังคม หรือประโยชน์ที่สังคมโดยรวมได้รับ เป็นต้น 2. โครงการอาจไม่ได้มีเป้าหมายเชิงสังคม แต่มีผลกระทบทางสังคม เช่น การสร้างเขื่อนที่ต้องย้ายชุมชน ท้องถิ่นออกไป ซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมพื้นถิ่นนอกจากนั้นโครงการที่จะนำมาถูกใช้ในการประเมินควรจะเป็นโครงการที่มุ่งหวังให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในมิติที่จะส่งผลกระทบต่อบุคคลและชุมชนในลักษณะการเพิ่มสุขภาวะ (Wellbeing) ในการดำรงชีวิตทั้งใน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นแผนงานหรือโครงการ รวมทั้งงานวิจัยในเชิง วิชาการในรูปบทความวิชาการที่มีกระบวนการในการสร้างการเปลี่ยนแปลง (Intervention) ที่หมายถึงการสร้าง กิจกรรม กระบวนการใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างไปจากการดำเนินการแบบเดิมเพื่อให้เกิดผลลัพธ์อะไรบ้างอย่างที่จะ เกิดขึ้นมาและมีผลต่อการสร้างให้เกิดคุณค่าทางสังคม (Social Value)

กรอบแนวคิดการประเมิน SROI (Social Return On Investment: SROI)

กรอบแนวคิดการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) เป็นกรอบการทำงานที่ใช้ในการวัดและสื่อสารมูลค่าทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการลงทุนโครงการ ภายในกรอบแนวคิด SROI มุ่งให้ความเข้าใจองค์รวมถึงผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ในการประเมินผลกระทบจะใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการโดยตรง และในกรณีที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถให้มูลค่าของผลกระทบได้โดยตรง การประเมินจะอาศัยตัวแทนทางการเงิน (Financial Proxy) จากแหล่งข้อมูลหรืองานวิจัยที่เชื่อถือได้เข้ามาช่วยในการประเมิน โดยมีกรอบแนวคิดในการประเมิน SROI ดังแสดงในภาพที่ 1

ที่มา: Social value Thailand. (2020). Introduction to Social Return on Investment.

Retrieved 9 July 2022 from <https://online.fliphtml5.com/wuiji/eycx/#p=1>

ในกรอบการประเมินด้วย SROI ข้างต้น จะเห็นว่า SROI เป็นการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบอันเกิดจากโครงการใดๆ อนึ่งความยุ่งยากในการประเมินจะเกี่ยวข้องกับมูลค่าของสิ่งของที่ไม่สามารถจับต้องได้ หรือไม่สามารถหามูลค่าทางการตลาดได้โดยตรง ซึ่งจะต้องอาศัยวิธีการประเมินมูลค่า (Valuation method) ประเภทต่างๆ

องค์ประกอบของการประเมิน SROI (Social Return On Investment: SROI)

SROI หรือ Social Return on Investment คือ วิธีการวัดผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดจากการลงทุน เป็นกรอบการวิเคราะห์ที่ใช้ในการประเมินมูลค่าของผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโครงการหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดย SROI จะแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนทั้งในเชิงคุณค่าและการเงินที่โครงการสามารถสร้างขึ้นได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารโครงการและผู้ลงทุนมองเห็นถึง "คุณค่าทางสังคม" มากกว่าผลตอบแทนทางการเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชนฐานรากผ่านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระยะที่ 3 ครั้งนี้ เป็นการวัดผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากที่โครงการเสร็จสมบูรณ์หรือดำเนินการไปแล้ว ซึ่งหากผลลัพธ์ทางสังคมสามารถเขียนเป็นรูปธรรมและระบุได้ชัดเจนมากเท่าไร ก็จะสามารถตีค่าการเปลี่ยนแปลงนั้นออกมาเป็นตัวเลขได้อย่างชัดเจนมากเท่านั้น ทั้งนี้ ในการประเมินโครงการดังกล่าวจะอาศัยกรอบทฤษฎีและเครื่องมือในการประเมินผลลัพธ์ทางสังคมคือ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change) และห่วงโซ่ผลลัพธ์ (Impact Value

Chain) ซึ่งสามารถอธิบายทฤษฎีและเครื่องมือดังกล่าวได้ดังนี้ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change) คือ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวางแผนและประเมินผลของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการและ ขั้นตอนที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ โดยทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงจะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม ที่ทำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และผลกระทบที่ต้องการในระยะยาว รวมถึงปัจจัยหรือเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการ สร้างการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงมีดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายสูงสุด (Impact) คือ ผลกระทบที่ต้องการเห็นในระยะยาวหรือเป้าหมายที่โครงการหรือ กิจกรรมมุ่งหวังจะบรรลุ เป็นสิ่งที่สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกและยั่งยืนให้กับสังคมหรือกลุ่มเป้าหมาย
2. ผลลัพธ์ระดับกลาง (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังจะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม ในช่วงกลางของโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่น่าไปสู่การบรรลุผลกระทบสุดท้ายโดยทั่วไปมักเป็นผลลัพธ์เชิง พฤติกรรม ทักษะ หรือการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Outputs) คือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรมที่ดำเนินการ เช่น การฝึกอบรมที่เกิดขึ้น จำนวนคนที่เข้าร่วม หรือการสร้างสื่อเผยแพร่ ผลผลิตนี้จะนำไปสู่ผลลัพธ์ระดับกลางต่อไป
4. กิจกรรม (Activities) เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่ดำเนินการภายใต้โครงการ เช่น การจัดอบรม การประชุม การสอนงาน หรือการสร้างสื่อสารสนเทศ โดยกิจกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่การสร้างผลผลิตตามที่กำหนด
5. ทรัพยากร (Inputs) หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณบุคลากร อุปกรณ์ หรือเวลา ซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมและนำไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ
6. สมมติฐาน (Assumptions) เป็นการตั้งสมมติฐานถึงเงื่อนไข ปัจจัย หรือข้อกำหนดที่จำเป็นในการ บรรลุผลลัพธ์ เช่น ความเชื่อหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมหรือเศรษฐกิจ การสนับสนุนจากผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย และปัจจัยที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง
7. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินว่าผลลัพธ์ในแต่ละขั้นตอนได้บรรลุ เป้าหมายหรือไม่ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วม การวัดความพึงพอใจ หรือระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงช่วยให้เห็นภาพรวมของเส้นทางสู่การบรรลุเป้าหมาย ทำให้สามารถติดตามและ ปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนห่วงโซ่ผลลัพธ์ หรือ Impact Value Chain คือ กระบวนการที่แสดงลำดับของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือ กิจกรรม โดยแสดงถึงขั้นตอนที่เชื่อมโยงตั้งแต่การเริ่มต้นดำเนินงานไปจนถึงการบรรลุผลกระทบที่ต้องการ เป็น เครื่องมือที่ช่วยให้เห็นถึงวิธีที่โครงการนำไปสู่การสร้างคุณค่าหรือผลกระทบในระยะยาวห่วงโซ่ผลลัพธ์ (Impact Value Chain) เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการแสดงถึงเส้นทางและกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยมีเป้าหมายคือแสดงลำดับของการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่จะนำไปสู่การ บรรลุผลกระทบที่ต้องการ โดยเน้นการเชื่อมโยงแต่ละขั้นตอนตามลำดับชั้น ได้แก่ Inputs, Activities, Outputs, Outcomes และ Impact

ซึ่งห่วงโซ่ผลลัพธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักดังนี้

1. ทรัพยากร (Inputs) หมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น เงินทุนบุคลากร อุปกรณ์ เทคโนโลยี หรือเวลา เป็นการลงทุนตั้งต้นที่จำเป็นเพื่อทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ
 2. กิจกรรม (Activities) หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ดำเนินการภายใต้โครงการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผลลัพธ์ในระดับต่าง ๆ เช่น การจัดฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
 3. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการผลผลิตเป็นสิ่งที่เห็น ผลลัพธ์ได้ชัดเจนและวัดได้ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมฝึกอบรม คู่มือที่จัดทำขึ้น หรือข้อมูลที่เผยแพร่สู่สาธารณะ เป็นต้น
 4. ผลลัพธ์ระยะกลาง (Outcomes) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผลจากผลผลิตของกิจกรรม โดยอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม ความรู้ หรือทัศนคติ เช่น การที่กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้ทักษะที่ได้เรียนรู้ในการประกอบอาชีพ
 5. ผลกระทบสุดท้าย (Impact) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระยะยาวซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชน การลดความยากจน หรือการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม เป็นต้น
- กล่าวโดยสรุปแล้ว ห่วงโซ่ผลลัพธ์ (Impact Value Chain) เป็นการแจกแจงกิจกรรมและผลผลิตที่ทำให้

ภาพที่ 2 ห่วงโซ่ผลลัพธ์

จากรูปข้างต้นโดยสรุปในการประเมิน SROI จะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. ปัจจัยนำเข้า 2. ผลผลิต 3. ผลลัพธ์ และ 4. ผลกระทบ หรือเราอาจเรียกองค์ประกอบและกระบวนการดังกล่าวนี้ว่า Impact Pathway

ความสำคัญของการประเมิน SROI มีดังนี้

1) แสดงให้เห็นคุณค่าที่โครงการสร้างขึ้น SROI ช่วยให้เห็นภาพรวมของผลตอบแทนที่โครงการหรือกิจกรรมสร้างขึ้นให้กับชุมชน ผู้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้สามารถวัดคุณค่าที่ไม่ได้แสดงเป็นตัวเงินได้ อย่างเป็นรูปธรรม

2) ช่วยในการตัดสินใจและพัฒนากลยุทธ์การประเมิน SROI สามารถช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ลงทุนเข้าใจถึง ความคุ้มค่าของโครงการ และใช้ข้อมูลนี้ในการวางแผน พัฒนากลยุทธ์ หรือเลือกโครงการที่มีผลตอบแทนทาง สังคมสูงสุด

3) เสริมสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ SROI ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของโครงการหรือองค์กรที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยแสดงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ที่มอบให้กับสังคมแก่ ผู้สนับสนุนหรือผู้มีส่วนได้เสีย

4) ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน SROI ช่วยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกที่โครงการมีต่อสังคมในระยะ ยาว ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นให้เห็นคุณค่าทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใช่เพียงผลกำไรทาง การเงิน

5) เพิ่มความเข้าใจและปรับปรุงโครงการ กระบวนการ SROI ช่วยให้ผู้จัดทำโครงการเข้าใจถึงผลกระทบ ของการดำเนินงานต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มี ประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมมากขึ้น

เป้าหมายและประโยชน์ของการประเมิน SROI คือ

1) เพื่อแสดงให้เห็นคุณค่าเชิงสังคม SROI ช่วยให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ที่โครงการสร้างขึ้นให้กับ สังคม โดยการแปลงผลลัพธ์เหล่านี้เป็นมูลค่าที่จับต้องได้ ช่วยให้เข้าใจว่าเงินทุนที่ใช้ไปสามารถสร้างผลกระทบ ให้กับผู้คนและสภาพแวดล้อมได้อย่างไร

2) เพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน SROI จะช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้สนับสนุน การเงินเข้าใจถึงความคุ้มค่าและศักยภาพของโครงการ ทำให้สามารถใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ การเลือกสนับสนุน โครงการ และการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ SROI เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรหรือโครงการสามารถแสดง ให้เห็นถึงผลลัพธ์เชิงสังคมได้อย่างโปร่งใส ซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและการยอมรับในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

4) สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน การประเมิน SROI ช่วยให้เห็นภาพรวมของผลกระทบในระยะยาว ทำ ให้โครงการสามารถวางแผนและดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ดียิ่งขึ้น ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นได้จริง

ตัวอย่างของผลกระทบทางสังคมที่สามารถเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

1) การสร้างงานและเพิ่มรายได้เช่น โครงการพัฒนาอาชีพในชุมชนหรือโครงการส่งเสริมSME ช่วยให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของพวกเขาดีขึ้นและลดปัญหาความยากจนในชุมชน

2) พัฒนาการศึกษาศึกษาและความรู้เช่น การให้ทุนการศึกษา หรือการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ ส่งผลให้เด็ก ๆ และผู้ใหญ่ในชุมชนเข้าถึงการศึกษาได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มโอกาสในการทำงาน และพัฒนาทักษะต่าง ๆ

3) ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีเช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การตรวจสุขภาพฟรี หรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับโภชนาการ สามารถช่วยลดการเจ็บป่วย ทำให้คนในชุมชนมีสุขภาพดีขึ้น ลดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล

4) การลดอาชญากรรมและปัญหาสังคม เช่น โครงการที่มุ่งเน้นให้การศึกษาเรื่องความปลอดภัยในชุมชน หรือการให้โอกาสแก่ผู้เคยกระทำความผิดในการกลับเข้าสู่สังคม ส่งผลให้ลดปัญหาอาชญากรรมและสร้างความปลอดภัยให้กับชุมชน

5) อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่าหรือโครงการจัดการขยะ สามารถช่วยลดมลพิษ ลดการตัดไม้ทำลายป่า และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

6) การพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ในพื้นที่ชนบท ช่วยให้ชุมชนมีการเดินทางที่สะดวกสบาย ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

7) โครงการที่เน้นการพัฒนาศักยภาพชุมชน เช่น การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรในชุมชนการส่งเสริมการทำงานร่วมกันในชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและพึ่งพาอาศัยกัน

8) ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เช่น โครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ หรือคนยากจน ส่งผลให้คนกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้รับการดูแลในระดับที่เท่าเทียมกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม

9) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน เช่น การร่วมกันตัดสินใจในเรื่องสำคัญของชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน ช่วยสร้างความผูกพันและส่งเสริมให้ชุมชนมีอำนาจในการพัฒนาด้วยตนเอง

10) พัฒนาความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน เช่นโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ช่วยลดความขัดแย้ง เพิ่มความเข้าใจซึ่งกันและกัน และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผลกระทบทางสังคม SROI เป็นมิติที่มีความสำคัญในการสร้างคุณค่าให้กับสังคมโดยรวม และยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย

แนวทางการประเมิน SROI (Social Return On Investment: SROI)

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน เพื่อให้ประเมินได้อย่างถูกต้องวิธีและทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ มีดังนี้

1) ต้องคำนึงถึงและกำหนดขอบเขตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Establish Scope and Identify Stakeholders) และดึงให้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ บุคคลหรือองค์กรที่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบจากโครงการ และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด และสามารถช่วยแยกแยะระหว่างผลลัพธ์ที่สำคัญกับไม่สำคัญ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องค้นหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ครอบคลุมและนำเข้ามาในการวิเคราะห์ผลลัพธ์ทางสังคมร่วมกัน

2) เข้าใจสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง ต้องเข้าใจว่าการประเมินผลลัพธ์และผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนเป็นการวัดสิ่งที่เปลี่ยนแปลงทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยที่นักวิจัยจะเห็นการเปลี่ยนแปลงทุกเรื่อง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพราะบุคคลเหล่านั้นคือผู้ที่สัมผัสกับความเปลี่ยนแปลง

3) ใช้ “ค่าตัวแทนทางการเงิน” ที่ค่าผลสำคัญ ค่าตัวแทนทางการเงิน (Financial Proxy) คือค่าประมาณเพื่อแทนมูลค่าทางการเงินของผลลัพธ์ทางสังคมในกรณีที่ไม่ทราบค่าทางการเงินที่แน่นอนซึ่งผลลัพธ์ทางสังคมหลายตัวแม้จะไม่ใช้ตัวเงินโดยตรงแต่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีราคาตลาดกรณีเหล่านี้สามารถนำค่าตัวแทนทางการเงินมาใช้ประเมินมูลค่าทางการเงินของผลลัพธ์ ควรต้องใช้ค่าตัวแทนทางการเงินที่มีความเกี่ยวข้องกันและต้องคำนึงถึงความแตกต่างกันในบริบททางสังคมของแต่ละพื้นที่ด้วย

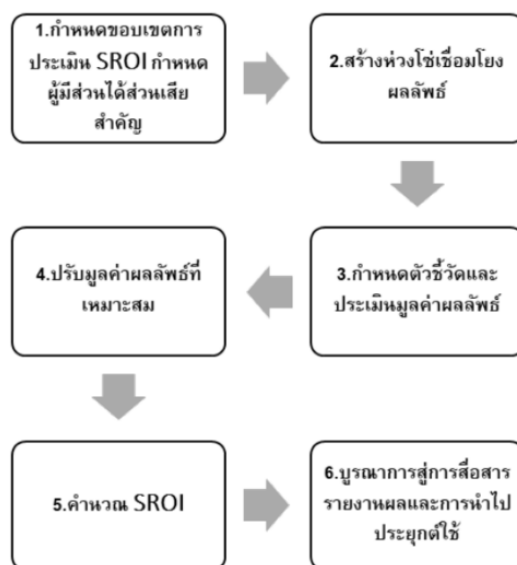
4) รวมเฉพาะสิ่งที่ เป็น “สาระสำคัญ” การประเมินผลกระทบทางสังคมจากการลงทุนต้องคัดเฉพาะผลลัพธ์ทางสังคมที่สำคัญ เน้นไปยังประเด็นที่มีความสำคัญจริง ๆ โดยอาศัยการอ้างอิงพันธกิจขององค์กรหรือเป้าหมายที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการรับฟังความคิดเห็นถึงผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม โดยต้องเลือกผลลัพธ์ทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายขององค์กรมาประเมินผลกระทบทางสังคมจากการลงทุน ถึงแม้ผลลัพธ์ทางสังคมใดจะเป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบก็ตาม แต่หากไม่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือพันธกิจขององค์กรก็ไม่ต้องนำมาประเมินผลกระทบทางสังคมจากการลงทุน

5) หลีกเลี่ยงการกล่าวอ้างเกินจริง โดยต้องยอมรับว่าไม่ได้มีเพียงองค์กรที่กำลังประเมินเพียงแห่งเดียวที่สร้างผลลัพธ์ทางสังคมนั้น แต่หากยังมีหน่วยงานอื่นหรือปัจจัยอื่นทำให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว ดังนั้น การระบุคนหรือองค์กรอื่น (Attribution) ว่ามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างไร จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การประเมินผลลัพธ์ทางสังคมมีความน่าเชื่อถือ

6) เน้นความโปร่งใสทุกขั้นตอน ผลลัพธ์ทางสังคมมักจะเป็นคุณค่าเชิงนามธรรมที่วัดยากหลากหลายและผู้ประเมินแต่ละคนจะมีมุมมองที่แตกต่างกัน การประเมินทุกขั้นตอนอย่างโปร่งใสที่สุดเท่าที่จะทำได้จึงเป็นหลักการพื้นฐานที่จำเป็น เมื่อเสร็จสิ้นการประเมินแล้วควรสื่อสารผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบและแสดงข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

7) นำเสนอผลการประเมินให้เป็นที่รับทราบ เพื่อเป็นการตรวจสอบและรับรองผลการประเมินโดยหน่วยงานอื่น ๆ หรือองค์กรอิสระที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

ขั้นตอนการประเมิน SROI (Social Return On Investment: SROI)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการประเมิน SROI ในทางปฏิบัติ

ที่มา: Social value Thailand. (2020). Introduction to Social Return on Investment.

Retrieved 9 July 2022 from <https://online.fliphtml5.com/wuiji/eycx/#p=1>

1. กำหนดขอบเขตการประเมิน SROI กำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ บุคคล กลุ่มคน องค์กร หรือองค์กรตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมต่อโครงการฯ เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการฯ เนื่องจากการประเมินผลลัพธ์ทางสังคม คือ การวัดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรืองานด้านสิ่งแวดล้อมเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่โครงการฯ เลือกที่จะแก้ปัญหา ดังนั้น ผู้ที่จะบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ดังกล่าวได้ดีที่สุดคือกลุ่มเป้าหมายทางสังคม ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์นั่นเอง การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะช่วยระบุบทวนความเกี่ยวข้อง บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และช่วยตัดสินใจว่ากิจกรรมรวบรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นั้น ๆ เข้ามาในการประเมินผลลัพธ์ทางสังคมหรือไม่

2. สร้างห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์

เป็นการทำให้ทราบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง และกิจกรรมใดที่ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ขึ้น การดำเนินการในส่วนนี้จะช่วยให้ทราบถึงความเชื่อมโยงระหว่างเงินลงทุน ผลผลิตของโครงการ และผลลัพธ์ของโครงการที่ทำให้เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. กำหนดตัวชี้วัดและประเมินมูลค่าผลลัพธ์เป็นการนำผลกระทบหรือผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นมาแปลงเป็นเชิงปริมาณ โดยใช้ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Indicators) โดยมีเครื่องมือที่นำมาช่วยในการระบุผลลัพธ์ที่เป็นตัวเลขได้แก่

3.1) ห่วงโซ่คุณค่า (Impact Value Chain) คือ การพิจารณาการดำเนินโครงการ ตั้งแต่การใช้ทรัพยากร งบประมาณ (Input) ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (Activity) ได้ก่อให้เกิดผลผลิต (Output) อย่างไรบ้าง และผลผลิตที่เกิดขึ้นสร้างให้เกิดผลลัพธ์ทางสังคม (Outcome)อย่างไร

3.2) ตัวชี้วัด (Indicators) คือ การสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลลัพธ์ทางสังคม เพื่อประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ จะทำให้ทราบว่าโครงการได้เกิดผลลัพธ์ทางสังคมหรือไม่ และเกิดขึ้นเท่าไร ทั้งนี้ตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดขึ้นมานั้น ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสภาพทางสังคม รวมทั้งต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาช่วยวิเคราะห์เพื่อกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลลัพธ์ทางสังคมนั้น ๆ

4. ปรับมูลค่าผลลัพธ์ที่เหมาะสม

เนื่องจากการประเมินผลลัพธ์และผลตอบแทนทางสังคมไม่สามารถเป็นภาวะวิสัย (Objective) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพราะว่าผลลัพธ์ทางสังคมหลายข้อเป็นนามธรรมสามารถทำได้ดีที่สุดเพียงแต่หา “ตัวชี้วัด” และ “ค่าตัวแทนทางการเงิน” (ในกรณีที่จะคำนวณ SROI) ที่ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อ “วัด” กรอบคิดและเครื่องมือหลักในการประเมินผลลัพธ์ทางสังคม ผลลัพธ์ที่ได้อาจจะไม่ใช่ของกิจการทั้งหมด แต่ต้องจัดสรรปันส่วนให้ “เครดิต” กับกิจการอื่น ๆ และปัจจัยต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ผลลัพธ์ที่ได้เป็นการกล่าวอ้างเกินจริง ด้วยเหตุนี้ การประเมินที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด จึงเป็นสิ่งสำคัญของการประเมินเพื่อสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากกิจการ โดยตั้งอยู่บนหลักการดังต่อไปนี้

4.1) คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า อาจมีองค์กรอื่น ๆ สร้างผลลัพธ์เดียวกัน (Attribution) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานหรือโครงการอื่นที่ร่วมส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

4.2) คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า ผลลัพธ์บางส่วนอาจเกิดขึ้นได้เองแม้ว่าจะไม่มีองค์กรใดทำงานด้านนี้ (Deadweight) กล่าวคือ “ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นอยู่ดีต่อให้ไม่มีองค์กรไหนทำงานเรื่องนี้” ผู้รับประโยชน์บางคนอาจพบวิธีบรรเทาปัญหาด้วยตัวเองหรือสภาพสังคม และเศรษฐกิจโดยรวมอาจดีขึ้นก็ได้ เช่น คนมีความสุขมากขึ้น เพราะอาชญากรรมลดลงส่งผลให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้นหรือภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองทำให้คนหางานทำมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลง สัดส่วนผลลัพธ์ส่วนเกินที่คำนวณได้จะต้องนำมาหักออกจากตัวชี้วัดผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในการคำนวณผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มหรือการเปรียบ

เทียบกับตัวอย่างมาตรฐาน (Benchmark) การเปรียบเทียบที่ดีควรเปรียบเทียบประชากรกลุ่มเดียวกัน แต่เทียบความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มที่ได้รับประโยชน์ ผลการวัดผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) จะเป็นเพียงค่าประมาณเท่านั้น แต่ก็จำเป็นที่จะหาข้อมูลที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายของแผนงานเท่าที่ทำได้ยิ่งมีความใกล้เคียงมากเท่าไรค่าประมาณก็จะยิ่งมีความถูกต้องมากเท่านั้น

4.3) คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า ผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นทั้งหมดบางส่วนเกิดจากการที่องค์กรนำมาเพิ่มเติมให้ (Displacement) หมายถึง กรณีที่ผลลัพธ์เชิงบวกสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่งถูกชดเชยด้วยผลลัพธ์เชิงลบสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรายอื่น เช่น การที่คนหนึ่งคนได้งานทำ อาจแปลว่าคนอื่นคนหนึ่งต้องตกงาน

4.4) ในกรณีที่ประมาณการผลลัพธ์ทางสังคมในอนาคตตลอดช่วงเวลามากกว่าหนึ่งปี โดยที่กิจการจะไม่มีการลงทุนเพิ่มเติมระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ควรทำประมาณการอัตราการลดลง(Drop-off) ของผลลัพธ์ทางสังคมด้วย กล่าวคือ ในสภาพความเป็นจริงที่ว่าผลลัพธ์ทางสังคมใด ๆ ก็ตาม มักเกิดขึ้นในปีแรก ๆ ของการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการมากกว่าในปีท้าย ๆ การประมาณการผลลัพธ์ทางสังคมในอนาคตตลอดช่วงเวลามากกว่า 1 ปี โดยที่กิจการจะไม่มีการลงทุนเพิ่มเติมระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวควรทำประมาณการระยะเวลาการเกิดประโยชน์และอัตราการลดลงของประโยชน์(Benefit Period and Drop-off) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรช่วยกันพิจารณาว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะดำรงอยู่ได้นานเพียงใดหรือช่วงเวลาใด และการเกิดประโยชน์นั้นจะมีอัตราส่วนลดลง เป็นสัดส่วนเท่าไรต่อปี หรืออาจคาดคะเนจากงานวิจัย และเอกสารทางเศรษฐศาสตร์

5. คำนวณ SROI ขั้นตอนนี้คือการรวมผลลัพธ์ทั้งที่เป็นด้านบวกและด้านลบ มาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับการลงทุน รวมทั้งวัดความอ่อนไหวของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาหามูลค่าของ SROI ดังนี้

$$SROI = \text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์ทางสังคม} - \text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์ทางสังคมที่โครงการไม่ได้ก่อมูลค่าของปัจจุบันนำเข้า}$$

6. การสื่อสาร รายงานผลและการนำไปประยุกต์ใช้

เป็นขั้นตอนการนำผลการศึกษานำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพิจารณาถึงการยอมรับผลการประเมินที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่เห็นด้วย

4. ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)

การวิเคราะห์ SROI ดำเนินการโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารจากโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และการประเมินมูลค่าดำเนินการโดยใช้ การคำนวณ SROI ดังนี้

$$SROI = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์ทางสังคม} - \text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์ทางสังคมที่โครงการไม่ได้ก่อ}}{\text{มูลค่าของปัจจัยนำเข้า}}$$

ข้อสมมติฐานและข้อจำกัดของการวิเคราะห์ที่ได้รับการอภิปรายโดยละเอียดในส่วนที่ 6

5. ผลการศึกษา (Findings)

มูลค่าทางสังคมรวมที่สร้างโดย โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” ประมาณไว้ที่ 363,124.18 บาท ซึ่งแปลเป็นอัตราส่วน SROI 10.14 โครงการได้สร้างผลกระทบทางสังคมที่สำคัญในแง่ของ มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น การแจกแจงมูลค่าทางสังคมโดยละเอียดตามผลลัพธ์มีอยู่ในตาราง 1

ผู้มีส่วนได้เสีย	ปีที่						รวม
	0	1	2	3	4	5	
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม Good coffee & Green market	0	292.17	225.83	0	0	0	518.01
กลุ่ม Tak coffee team	0	3,246.38	2,509.28	0	0	0	5,755.65
กลุ่ม ผู้ประกอบการ ในเครือข่ายเพื่อน สวนพฤษภักษ์(Enjoy Ours)	0	6,492.54	50,185.54	0	0	0	11,511.31

ผู้มีส่วนได้เสีย	ปีที่						รวม
	0	1	2	3	4	5	
โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ฯ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กรมป่าไม้)	0	64,927.54	50,185.54	0	0	0	0
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด	0	129,855.07	100,381.07	0	0	0	230,226.14
Present value per year	0	204,813.91	158,310.27	0	0	0	
Total present value (TPV)							363,124.18
Net present value (TPV-total input)							329,324.18
SROI Ratio							10.14

6. การอภิปราย (Discussion)

ข้อค้นพบของการวิเคราะห์ SROI บ่งชี้ว่า โครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” ประสบความสำเร็จในการสร้างมูลค่าทางสังคมเชิงบวกสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ที่ลงทะเบียนรายวิชามนุษย์กับการดำเนินชีวิต รหัสวิชา 9001202 อย่างไรก็ตาม มีพื้นที่สำหรับการปรับปรุง เช่น ปรับปรุงพื้นที่ดำเนินงานคือบริเวณสวนป่าหลัง บ้าไม้แดง มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมตลาดนัดให้กับชุมชนและนักศึกษา

7. ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

จากข้อค้นพบของการวิเคราะห์ มีการให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้:

1. เพิ่มการลงทุนใน การพัฒนาผู้ประกอบการกาแฟชุมชน เพื่อเพิ่มผลกระทบทางสังคม
2. เสริมสร้างความร่วมมือกับ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อขยายการเข้าถึงประสิทธิผล
3. ดำเนินการกลไกการติดตามและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้า

8. บทสรุป (Conclusion)

โดยสรุป การวิเคราะห์ SROI แสดงให้เห็นว่าโครงการสัมมนาและจัดแสดงสินค้าเกษตรชุมชนชายแดน “Good coffee & Green market” ได้ส่งมอบมูลค่าทางสังคมเชิงบวกและเป็นตัวแทนของการลงทุนทรัพยากรที่ดี โดยการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในรายงานนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอดสามารถเพิ่มผลกระทบทางสังคมและคํ่าเงินของโครงการได้มากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

จารึก สิงห์ปรีชา. (2566). ผลการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ “โครงการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อในหมู่บ้านก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน 2566”. ศูนย์ศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของโครงการวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จารึก สิงห์ปรีชา, เทิดศักดิ์ ญาโน, ทศพร คิวประสพศักดิ์ และไชยวัฒน์ กลิ่นลำภู. (2565). โครงการประเมินความคํ่าของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. รายงานฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).